

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată
de Consiliul Național al Cercetării Științifice
din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Chelcioiu, Mara

Galben : totul e posibil după moarte / Mara Chelcioiu. -
București : Eikon, 2021
ISBN 978-606-49-0426-3

821.135.1

DTP: Claudia Popescu

Editor: Valentin Ajder

Mara Chelcioiu

Galben

Totul e posibil după moarte

E I K O N
București, 2021

*Orice asemănare
cu persoane sau fapte reale
este pur întâmplătoare.*

GALBEN

- Auzi?
- Ia zi.
- Cum mai e?
- Galben.

Zic eu clar, răspicat.

Și pufnim amândoi în răs. Ne tragem chiar și coate, dar ne dăm seama că niciunul nu simte în coaste vreo durere. Doar e bunicul între noi și el sigur nu simte nimic.

I-ar fi plăcut gluma asta, avea un simț al umorului foarte dezvoltat spre deosebire de mama, care a început deja să înnoade lacrimi în barbă. Din când în când își trage și nasul, deloc elegant. Mă scotocesc prin buzunare, dar în afară de o batistă cu iepuri și ouă de Paște, pesemne uitată de ani buni acolo și lipită pe alocuri de muci verzi, nu găsesc nimic.

De ce plânge așa sfâșietor? Nu înțeleg deloc care e treaba cu asta.

1. Pentru că nici măcar nu era tatăl ei și
2. Pentru că nici măcar nu s-a gândit vreo clipă să stea ea în locul oricăruia dintre noi. Așa că mai ușor cu sentimentalismele, *madame*, sau vrei cumva să facem schimb de locuri?

Mergeam de zece minute abia și ne cam pierise curajul cu care am pornit la drum.

Promisiunea unei cea-mai-bună-poveste din sat, din oraș sau mai departe, de la liceu, își pierduse din intensitate.

Probabil nu aveau să fie mulți care să poată spune că și-au petrecut bunicul pe ultimul drum, flancându-l într-o Dacie 1300 galbenă, ceruită și fără aer condiționat.

Lui Ionuț îi plăcea mult să lustruiască mașina, se ruga mereu de bunicul să îl lase să o *pornească doar, atât*, ca să îi audă torsul dulce ca de pisică. Îi știa piesele pe de rost și într-un caietel pitit în biblioteca din camera de zi erau zeci de schițe cu ea, mereu mai mare, mai galbenă și mai lucioasă decât era în realitate.

Mie îmi plăcea să o bat ușor pe capotă, drăgăstos și să-i spun „Furia Galbenă” sau „Hummer-ul Lunii”. Nu știam mai nimic despre mașini, decât că te duc mai repede unde vrei să ajungi. De data asta, părea că roțile i s-au înfundat în smoală grea, deși nu conteneau să se învârtească sub sandalele cochete ale unchiului, *Neckermann*, cum spunea bunicul. Timpul se încăpățânează să stea în loc, parșiv, nepăsător.

Prețul poveștii noastre de aventură părea cam mare acum, în miezul de pâine aburindă a lui iulie, după zece minute de mers și alte cincizeci care se întindeau lungi înaintea noastră ca guma de sub canapea, de care te apuci să tragi cu nesăț, de plictiseală. Timpul copiilor trece cu încetineală.

Cu țigara sudată în colțul gurii, unchiul tăcea, duhnind a singurărate, rumega probabil la vreo

maximă pe care s-o ținem minte ani de-acum, care-i să-i pună pe frunte eticheta de unchi *spiritual*. Și-a luat mustața între dinți și a început să o brodească, maxima, nu mustața, tacticos.

În afară de mama, care-și mai trăgea nasul din când în când, toți jucam în filmul vieții noastre, piperam povestea cu trăirile și vorbele noastre, pregătind-o ca pe un pui de cloșcă, să fie pusă pe o tavă de argint și servită lumii întregi. Sau dacă nu, măcar vecinilor.

— Cred că a fost mai bine așa, spuse el grav, printre fuioarele de fum.

— Adică mă gândesc, era bolnav de mult timp, continuă, cu încrederea palpitând proaspătă sub cuvinte.

— Zic, acum sigur nu se mai chinuiește, spune, ceva mai tare și mai apăsător, ca și cum ar fi inventat o lozincă.

Simțeam că-i place așa mult, c-o s-o propună în loc de veșnica pomenire, ușor scandat, ca la meci.

— Și nici pe alții, măcar asta e sigur, o auzim pe mama, care se oprise din suspinat și privea atât de concentrat în zare, peste lanuri, de parc-ar fi scos porumbii din pământ.

Vreo jumătate de oră, n-a mai spus nimeni nimic și m-am culcat pe-o ureche, mi-am mutat nasul de lângă bunicul și rumegam și eu la propriile-mi gânduri, așa cum fac vacile la pășune.

Sunt multe lucruri nasoale într-un sătuc mic. Nu ai mall, nu ai Mc sau KFC, nu ai supermarket și cea mai mare distracție devine târgul săptămânal, care, de vreo jumătate de an, e și ăla abia la două

săptămâni, că nu mai venea lumea. Dar de departe cel mai nasol lucru e că nu ai servicii funerare.

La toate se gândise bunicul, la livezi lungi de meri și pruni, care să-i dea râuri de țuică și palincă în toamnă, la grădini înmiresmate cu iarbă grasă a rouă și flori grele de polen, la roșii zemoase și ceapă iute, la găini gălăgioase și munți de ouă, la vaci cu priviri galeșe și blânde sub gene dese ca de păpușă, la o casă răcoroasă și încăpătoare pentru toți nepoții.

La toate se gândise, mai puțin că o să moară la un moment dat și-o să pice pe cineva să-l îngroape.

Așa cum și-a dorit de mic, a venit ziua ca unchiul meu să devină cineva. Rămăsese cel mai în vârstă adult de parte bărbătească din casă și a fost desemnat, automat, cineva-ul responsabil.

Îmbătrânise mult în ultimii cinci ani, de când își pierduse locul de muncă și trăia dintr-o pensie derizorie, spunea el, cât să ajungă doar de franzele albe și tutun. Părul blond ca spicele de grâu se rărise și bătea în retragere spre creștet. Ochii de oțel, încăpățânați și aprigi deveniseră cenușii și oboșiți.

Solid nu a fost el niciodată, mai degrabă deșirat ca un pulovăr de lână mai vechi, dar spatele și-l ținuse mereu demn și drept, iar acum părea că se cocoșase sub greutatea vieții, că însuși destinul venise să scobească din el ce era mai bun și-l lăsase ca o cochilie uscată de lemn.

Stătea în oraș cu chirie, într-o garsioneră spațioasă ca o cutie cu chibrituri și primitoare ca o babă zgârcită, cu negi.

Venea des la casa părintească, unde de bine de rău avea lapte, carne, brânză, ouă, *a zis mama c-o să plouă*, deși ne mai povestea din când în când, mai mult când se enerva sau se cherchelea, că o săptămână a mâncat doar franzele albe, din banii lui, după ce se certase cu tataia.

FRANZELA

Și parcă îmi aduc și eu aminte ceva, înecat în aburi de pâine caldă, cu miezul aproape crud și vapori acrișori de chiftele prăjite, specialitatea bunicii, cu sau fără fluturi de noapte, în funcție de câtă viață mai avea în el becul din bucătărie.

Se făcea că stăteam afara, la masă și eu râcăiam vopseaua de pe scaun, în timp ce fratimiu făcea bobite din miezul crud și încerca să-mi nimerească nasul și gura, ambii așteptând să fie gata chiftelele. Era singurul fel de mâncare pe care accepta să îl mănânce Ionuț, în afară de cartofi prăjiți și ouă-ochiuri.

Și cum stăteam noi, pe punctul de a ne lua la hartă, îl vedem în fundul curții aleilalte pe unchiul, la braț cu altă franzelă, deși aveam deja una pe masă și e de la sine știut să o franzelă densă și proaspătă la cuptor, ajunge berechet pentru cinci guri, noi doi nepoți, bunicul, bunica și unchiul.

M-am înțeles cu Ionuț din priviri, hai să ne certăm mai târziu, dar înainte de meci, oricum mai târziu, că acum miroase a ceva mai palpitant decât chiftele și palme ascuțite peste ceafă. Dacă-l întrebai pe oricare dintre noi ce-și dorește mai mult și mai mult, ar fi zis:

— *Să plece Mișu într-o vacanță lungă lungă, să-i ajungă.*

— *Ba să plece Ionuț într-o vacanță lungă lungă, să-i ajungă.*

Aproape silabisind, cu candoarea pitită în surâsul identic al unor puști gemeni tunși chitic, obișnuiți atât de mult să stea unul cu altul, că ai fi zis c-au fost lipiți la naștere. Dar, de fapt, nici unul n-ar fi rezistat mai mult de-o zi fără celălalt, chiar și pentru că noapte, sub plapuma rece și grea, picioarele noastre de hândrălăi, cu pielea tăbăcită pe toată talpa, se încălzeau cel mai bine unele de altele. Plus că buruiana rea nu piere, cum spunea bunica și noi nu eram întocmai de bravi ca vrejul de fasole.

Unchiul se apropia rapid. Franzela cu coaja coaptă, arsă pe alocuri, maronie, parcă palpita și ea, se agita sub brațul lui, un pic mai gros ca al nostru, ca o minge de fotbal american. A ajuns în dreptul mesei, exact când bunica a apărut în prag ținând muntele de chiftele sus, ca pe un trofeu și l-a așezat cu grijă pe masă. Era tensiune și noi ne-am oprit din clipit, se auzeau doar chiftelele sfârâind încă, după proaspăta baie de ulei încins. Dacă te apropiai mai bine, vedeai stropii ascuțiți țâșnind din ele, cum fac pisicile atunci când scuipă.

— Tu să-i zici că mă descurc și singur.

Tăcere.

— N-am nevoie nici de banii, nici de *pomana* lui.

Tăcere.

— Asta e mâncarea mea, din banii mei.

Tăcere. Bunicii începuse să-i tremure bărbia și noi stăteam ca tâmpiții, cu scuipatul gata să ne cadă din gură.

— Nu dorm aici în seara asta.

Tăcere. Bunica strângea de colțurile pleoapelor, să țină captive lacrimile năvășe. Unchiul părea că s-a mai îmbunătățit.

— Sau poate vin, dar după ce se culcă el.

A smuls un colț de pâine cu dinții și a eliberat un vârtej de aburi din pâinea grea. S-a întors pe călcâie și a plecat de unde a venit.

Bunica s-a așezat cu grijă pe scaun, între noi, netezindu-și cu mâinile șorțul pătat de grăsime. A rotit farfuria de chiftele, a sucit-o, a răsucit-o și dintr-o economie de mișcări, și-a șters și lacrimile și nasul, dintr-o parte în alta, cu dosul palmei.

— Mâncarea *mea*, chiftelele *mele*, nu arată a *pomană*.

Și cu un bobârnac hotărât a expulzat spre curte fluturile carbonizate care trona pe chiftele ca cireașa pe tort, ca bomboana pe colivă.

— Hai, mâncați, că se răcește.

Sigur că supărarea nu a durat o săptămână, la fel cum nici postul cu franzele nu a durat mai mult de-o zi.

S-au întors rapid serile de șah pe scările din fața casei, când nici unul nu zicea nimic, sau nimic de bine, dar știai că se-nțeleg și știai că se iubesc, atâta cât puteau și ei. Atâta cât le permitea *balega de inimă*.

Când se ducea vreunul la veceu, eu sau Ionuț săream pe scaun, să facem și noi două-trei mutări, înainte să-ncuie cu *șah-mat*. Expiram repede, își pierdeau interesul.

Și noi băteam mingea la poartă mai silențios în serile alea, cel puțin imediat după ce se contrau, ca să-i auzim cum răbufnesc sau cum se-nțeapă.

— Văd că ai băut vinul.

— Vezi bine.

— Nu mi-ai păstrat nici măcar de-o cană.

— Mă mai freci mult la muzicuță?

Tăcere.

— A fost bun?

— Nu, l-am băut să nu se strice.

— Ia mai tacă-ți fleanca! Fleanca-fleanca, toată ziulica, ăsta mi-ești!

Mereu se tachinau așa, parcă mușcau din cuvinte, le făcea plăcere să se-ndemne cu cineva care știa să dea replica, aproape pe nerăsuflăte. Și mai departe am moștenit și noi umorul ăsta de la bunicul, glumițele astea de seamănă cu niște cuțitașe, de nu poți să-ți explici măcar de ce le-ar face cineva, mai bine te-ar înjura direct, decât să „glumească” cu tine.

TINEREȚE

Glumele, glumițele, glumșoarele erau înscrise în gene. Dar de departe, de undeva de prin elicopter, îți dădeai seama că cea care semăna cel mai mult cu bunicul, doar că era de parte femeiască, era mama. Da, legătura de sânge nu exista aici, dar nu trebuie să îți explici chiar totul în viața asta.

Tataie o acceptase pe mama de când avea opt luni și venise la pachet cu mamaie, proaspăt-văduvă. Când zic proaspăt, mă refer mai mult la faptul că după doi ani de bătaii și de chin, până la moarte bruscă a soțului, bunica încă era rumenă în obraji și cozile negre împletite îi fremătau pe spate.

Bine, asta și faptul că nea Ticu murise de două săptămâni încheiate când s-a mutat bunica la bunicul. E greu să afli prea multe de atunci, dar ne-a povestit una dintre vecine, cam slabă la minte și cu suflet mare. Ne-a spus în mare taină că a aflat ea toată povestea despre mama, într-o seară cu lună plină, când i-a pus bunicii lingura de lemn în mână, când dormea. Aflase de la oaltă babă de pe stradă cu noi, la vreo trei case mai sus, că dacă în miez de noapte cu lună plină și lumină rece, de gheață, iei cea mai nouă lingură de lemn pe care o ai, o închini de trei ori și o pui în mâna iubitului sau cuiva pe care vrei să-l descoși, orice întrebare

i-ai pune el îți va răspunde cu inima curată. Vecina Luța avea un fel bizar de-a se strecura în sufletele oamenilor, așa că nu ne-am mai mirat când am aflat cât de ușor s-a strecurat și în casele lor.

Și povestea, adică vecina Luța spunea așa: bunica Ena era cea mai frumoasă din Păducheni. De departe. În loc de ochi avea două safire și în miezul zilei, când soarele bătea fix deasupra capului ei, genele lungi îi umbreau ochii, de parcă ar fi avut niște cearcăne grele de plumb suspendate pe obraji. Iar părul negru lucea ca smoala încinsă, făcea ape, că dacă nu te uitai repede în altă parte, nu mai știai de capul tău.

Ena era singură la părinți, deși nu fusese așa dintotdeauna, avusese un frate mai mare care a căzut în război și încă unul și mai mare, dar care a rămas mic, pentru că a fost prea curios. Îi plăcea să graviteze în jurul străbunului și să pună mâna pe toate uneltele de meșterit, să-și încerce forța cu ciocanele și șurubelnițele lui ruginite, să facă gropi cu săpăliga de scos buruieni. Într-o zi, a desfăcut una din sticlele de lângă garaj. A băut din ea cam un sfert. Nimeni nu știe de ce. A murit în scurt timp, fără să lase loc de explicații.

Cum rămăsese singură, părinții ei s-au grăbit mai tare să rămână și ei singuri și au început, cum era obiceiul, să-i caute pereche în sat. Tataie Nanu pusese ochii pe ea, dar nu avea cine știe ce covor de bani prin casă, barbă de mărgele sau palton din blănuri scumpe, să i-l pună Enei pe umeri și s-o robească pe vecie.

Tatăl lui, Bătrânelu', cum îi ziceam noi și luându-se după noi, adulții, fusese un dascăl la